

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ

ПРЕДЛОГ НА

Закон за изменување и дополнување на
Законот за данокот на добивка

Скопје, јануари 2011 година

ВОВЕД:

I.ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Законот за данокот на добивка ("Службен весник на Република Македонија", бр. 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/01, 2/02, 44/02, 51/03, 120/05, 139/06, 160/07, 159/08 и 85/10), го уредува оданочувањето на добивката на обврзниците-правни лица кои се основани или имаат седиште на територијата на Република Македонија (резиденти) за добивката која ја остваруваат во земјата и во странство, плаќањето на данокот по одбивка односно задржување на данок на приходите кои што ги остваруваат странски правни лица, како и нерезиденти кои имаат своја постојана деловна единица за добивката што ја остваруваат на територијата на Република Македонија.

Со последните измени и дополнувања на Законот за данокот на добивка („Службен весник на Република Македонија“, бр. 159/08 и 85/10), се изврши промена на концептот на оданочување на остварената добивка, со воведување на нов систем на оданочување на добивките во моментот на нивната распределба во вид на дивиденди и други распределби од добивката во корист на сопствениците на капиталот.

Во насока на понатамошно развивање и допрецизирање на овој концепт, направени се дополнителни усогласувања во терминологијата, како и во суштинските импликации на воспоставениот начинот на оданочување.

Од наведените причини има потреба и се предлага изменување и дополнување на Законот за данок на добивка.

II.ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Основна цел на предложените изменувања и дополнувања на Законот за данокот на добивка е допрецизирање на системот на оданочување на добивките во моментот на нивната распределба во вид на дивиденди и други распределби од добивката, како и дополнителни усогласувања на терминологијата и на суштинските импликации на воспоставениот начин на оданочување.

Предложените изменувања и дополнувања ги содржат следниве решенија:

- дефинирање на даночната основа составена од: фискалната основа која ја сочинуваат непризнаените расходи за даночни цели и финансискиот резултат - сметководствената бруто добивка, која по покривање на загубите од работењето во изминатите даночни периоди, се оданочува во годината на нејзината распределба за исплати во вид на дивиденди и други исплати од добивката;

- доуредување на категориите на трошоци кои претставуваат нефункционални расходи;

- детално опишување на расходите и помалку искажаните приходи кај поврзаните субјекти, особено во делот на каматите по основ на заемите добиени од содружниците или акционерите посредно или непосредно поврзани со правното лице;

- во однос на оданочувањето на распределбите од добивката во вид на

исплати на дивиденди и други исплати од добивката, се врши допрецизирање на одделните категории како што се: исплатена дивиденда, аванс на дивиденда и други исплати од добивката на даночниот обврзник;

- се ослободуваат од оданочување трошоците по основ на уплатените доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд кои не го надминуваат износот од четири просечни месечни бруто плати на годишно ниво по вработен;

- се дефинира опфатот на трговските друштва кои плаќаат годишен данок на вкупен приход по однос на оние трговски друштва класифицирани како мали и микро трговци и се врши проширување на примената на овој систем на оданочување и на правните лица резиденти на Република Македонија кои што водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва, а кои што според природата и обемот на дејноста се сметаат за трговци;

- се врши поедноставување на системот на оданочување на трговските друштва со годишен вкупен приход преку воведување на самооданочување, на тој начин што утврдувањето на данокот се врши од страна на самите даночни обврзници со поднесување на даночната пријава, така што не е потребно износот на данокот да се утврдува со решение од страна на Управата за јавни приходи;

- се поедноставува постапката за регистрација и дерегистрација на даночните обврзници за плаќање на годишен данок на вкупен приход;

- се врши допрецизирање на постојните одредби од законот кои што ги дефинираат условите за делување и постоење на постојана деловна единица на територијата на Република Македонија како и на системот за нивното оданочување, и

- се врши категоризација на постојните прекршочни одредби од законот и намалување на износите на глобите за дел од прекршоците согласно со насоките на Владата за унапредување на сегментот на казнената политика.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА.

Предлогот за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка не предизвикува фискални импликации врз Буџетот на РМ.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведувањето на предложените изменувања и дополнувања не е потребно обезбедување на финансиски средства, ниту материјални обврски за одделни субјекти.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
за изменување и дополнување на
Законот за данокот на добивка

Член 1

Во Законот за данокот на добивка ("Службен весник на Република Македонија", бр. 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/01, 2/02, 44/02, 51/03, 120/05, 139/06, 160/07, 159/08 и 85/10), членот 5 се менува и гласи:

“Обврзник на данокот на добивка е и постојана деловна единица на странско лице за добивката што ја остварува од вршење на дејност на територијата на Република Македонија.“

Член 2

Во членот 5-а во став 2 по зборот “управување,” се додава зборот “подружница,“.

Во ставот 4 по зборот “активности“ се додаваат зборовите “кои се однесуваат на извршувањето на еден или поврзан со него проект,” а по зборовите “90 дена“, се додава зборот “континуирано“.

По ставот 4 се додаваат три нови става 5, 6 и 7 кои гласат:

“За континуиран период од став 4 на овој член, се смета периодот во непрекинато траење од 90 дена, при што прекините до седум дена, не се сметаат за прекинување на континуитетот. Временскиот континуитет од 90 дена се пресметува во времетраењето на проектот, независно од бројот на лицата кои учествуваат во неговото извршување.

Доколку едно или повеќе лица го исполнат условот од ставовите 4 и 5 на овој член, во извршувањето на еден или поврзан со него проект, се стекнуваат со статусот на постојана деловна единица, вклучително и во однос на активностите на лицата поврзани со работата на други неповрзани проекти независно од нивното времетраење.

Постојаната деловна единица од ставот 1 на овој член, се пријавува на почетокот на вршењето на дејноста како обврзник на данокот на добивка, заради добивање на единствен даночен број.“

Ставовите 5, 6, 7 и 8 стануваат ставови 8, 9, 10 и 11.

Член 3

Членот 8 се менува и гласи:

“Основа за пресметување на данокот за соодветниот даночен период претставува износот на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи.

Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики. Сметководствената бруто добивка за одреден даночен период, намалена за данокот платен на основата од став 1 на овој член, подлежи на оданочување само во случај на нејзина распределба во вид на исплати за дивиденди и други исплати од добивката.

Основа за пресметување на данокот од став 2 на овој член, претставува износот кој се распределува односно исплатува во вид на дивиденди и други распределби од добивката.“

Член 4

Членот 9 се менува и гласи:

“Износот на дивидендата и другите распределби од добивката, се утврдува од сметководствената добивка остварена за деловната година по намалување на износот на данокот пресметан на непризнаените расходи во истата година и по претходното покривање на непокриените загуби од минатите години.

Износот на дивидендата се утврдува и од пренесените нераспределени добивки од минатите години и од резервите коишто можат да се распределуваат во согласност со закон, намалени за евентуалните непокриени загуби од минати години.

Износот на аванс на дивиденда се утврдува од добивката остварена во тековната година, врз основа на периодична сметка или периодични финансиски извештаи за трите, шестте, односно деветте месеци. Аванс на дивиденда може да се утврди само до износот на добивката која што е остварена во периодот за кој што се исплаќа авансот на дивиденда, на начин утврден со закон.

За други исплати од добивката се сметаат и исплатите извршени од стечајната и од ликвидационата маса кон содружниците или акционерите, над износот на основната главнина. За исплати од добивката се сметаат и исплатите над износот на основната главнина на содружниците или акционерите кои истапуваат од друштвото под услов да се врши намалување на основната главнина на друштвото.

Под други исплати односно распределби од добивката ќе се смета и секое зголемување на основната главнина на друштвото, поради промена на сметководствената вредност на деловниот имот и на обврските (проценка по фер вредност), преобразба или статусни промени на друштвото (спојување, присоединување, поделба).

За други исплати од добивката се сметаат и сите примања на содружниците или акционерите, на членовите на органите на управување и на вработените, на товар на остварената добивка за годината врз основа на одлука на друштвото.“

Член 5

Членот 10 се менува и гласи:

“Даночната основа утврдена од непризнаените расходи за даночни цели, се состои од:

- оданочиви расходи и помалку искажани приходи и
- расходи и помалку искажани приходи од поврзани субјекти.“

Член 6

Членот 11 се менува и гласи:

“ За оданочиви расходи и помалку искажани приходи се сметаат:

- 1) расходите кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот односно не

се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршењето на таа дејност;

2) исплатените надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос, освен утврдените со оваа точка во износи кои не го надминуваат:

- најнискиот износ на исплатените дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа, при што исплатите по овој основ меѓусебно се исклучуваат;

- износот на исплатена помош во случај на смрт на вработениот и на член на неговото семејство утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа;

- најнискиот износ на исплатената помош за претрпени штети од елементарни непогоди утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија;

- најнискиот износ на исплатена отпремнина која се дава при заминување во пензија утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа;

- износот на исплатениот еднократен надоместок – испратнина заради трајно работно ангажирање на работниците при откажување на договорот за вработување од деловни причини (технолошки, економски, организациони и слични промени) утврден со закон;

- износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од 40% од просечната месечна бруто плата по работник во Република Македонија, објавена до денот на исплатата;

- износот на исплатените јубилејни награди за најмалку 10 години работа кај ист работодавач во висина на просечна месечна плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци објавена од Државниот завод за статистика;

- износот на исплатениот надоместок заради непрекинато боледување подолго од шест месеци предизвикано со повреда на работа или професионално заболување во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци и објавена од Државниот завод за статистика и

- износот на исплатениот надоместок при селидби на вработените за потребите на работодавачот во висина на стварните трошоци направени за превоз на покуќнината и на семејството;

3) трошоците поврзани со користењето на сопствени патнички моторни возила во висина од 70%;

4) трошоците за организирана исхрана и превоз во јавниот сообраќај на вработените, исплатени над износите утврдени со закон;

5) трошоците по основ на месечните надоместоци на членовите на органите на управување над 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во

претходната година во Република Македонија, при што како надоместоци на членови на органите на управување се сметаат месечниот надоместок, односно паушал, надоместоците за патни и дневни трошоци;

6) трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над износот од четири просечни месечни бруто плати, исплатени во претходната година во Република Македонија, на годишно ниво по вработен;

7) надоместоците на лицата волонтери ангажирани за вршење на јавни работи, исплатени над износите утврдени со закон;

8) скриените исплати на добивки како што се: давањата на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната, вклучувајќи ја и пониската камата на одобрените заеми; плаќањата за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив блиски лица, по цени повисоки од пазарните; овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив блиски лица и кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди), кои не се на трошок на платата на одговорното лице;

9) трошоците направени за репрезентација во висина од 90%;

10) трошоците за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината;

11) трошоците за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход остварен во годината;

12) трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот како и износот на каматите по кредити за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и украсни предмети;

13) осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членовите на органите на управување, како и на вработените доколку истите не се одбиваат од плата, освен личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа;

14) даноците по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник;

15) паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за неблагоприятна уплата на јавните давачки и на трошоците за присилна наплата;

16) исплатите на стипендии, освен стипендиите доделени на начин и под услови утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности кои се оданочуваат според одредбите на точка 10) на овој член, во кои не спаѓаат трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварувањето на дејноста на даночниот обврзник, под услов истите да продолжат со работа кај истиот работодавач, во временски период утврден со договор, кој не е пократок од три години сметано од годината на стекнувањето со соодветните знаења;

17) кусоците, трошоците на кало, растур, крш и расипување, над нормираните износи утврдени со акт на субјектот, односно над нормираните износи утврдени за соодветната гранка, под услов истите да не се настанати како резултат на вонреден настан или виша сила и

18) трајниот отпис на ненаплатените побарувања. “

Член 7

Членот 12 се менува и гласи:

“За оданочиви расходи се сметаат и трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања, освен исправките на вредноста кај банките, штедилниците и осигурителните друштва на начин утврден со закон.

По исклучок на став 1 на овој член, трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања, се признаваат како расход доколку е донесена правосилна судска одлука, а за побарувањата од субјектите над кои е отворена постапка на стечај и на ликвидација, доколку истите се пријавени и потврдени од страна на стечајниот управник.“

Член 8

Членот 13 се менува и гласи:

“За расходи и помалку искажани приходи од поврзани лица се сметаат:

1) разликата помеѓу трансферната и пазарната цена остварена меѓу поврзани лица. Под трансферна цена се смета цената настаната во врска со извршената трансакција на средствата или создавање обврски меѓу поврзани лица. При утврдување на разликата меѓу пазарната и трансферната цена се користат споредливи цени што би се оствариле на домашниот пазар или компаративниот странски пазар кога не би се работело за однос на поврзани лица, а кога тоа не е можно се користи цената утврдена според методот на чинење, зголемена за вообичаената заработувачка (разлика во цени, провизија);

2) износот на делот од камати по заемите кои се добиени од поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција, кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица;

3) износот на затезните камати помеѓу поврзани лица и

4) износот на каматите на заемите добиени од содружниците или акционерите – нерезиденти со најмалку од 25% учество во капиталот на друштвото, кои за повеќе од три пати го надминуваат износот на уделот на тој содружник или акционер. Како заеми се сметаат и заемите од трети лица кои се гарантирани од содружникот или акционерот. Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на корисникот на заемот се определува за даночниот период како просек од уплатениот капитал, нераспределената добивка и резервите, намалени за евентуалните непокриени загуби.

Одредбата од став 1 точка 4) на овој член, нема да се применува на новооснованите субјекти во периодот од првите три години на работењето, вклучувајќи ја и годината на основањето.“

Член 9

Членот 14 се менува и гласи:

“Кај заемите кои се добиени од поврзано лице од член 13 став 1 точка 2) од овој закон, кое не е банка или друга овластена кредитна институција, односно не се добиени директно или индиректно од меѓународни финансиски институции и заемите за кои гарантира Република Македонија, при утврдувањето на расходите од

камати се признава пресметаната камата најмногу до висината на каматната стапка која би се остварила помеѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

При утврдувањето на приходите од каматите на заеми дадени на поврзани лица, се признаваат пресметаните камати, најмалку до висината на каматните стапки, кои би се оствариле помеѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

Како основ за определување на висината на каматната стапка од ставови 1 и 2 на овој член која би се остварила помеѓу неповрзаните лица е стапката остварена на финансиски пазар во земјата или на меѓународен финансиски пазар.“

Член 10

Членот 14-а се менува и гласи:

„Даночната основа се зголемува за трошоците за затезните камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција.“

Член 11

Членот 15 се менува и гласи:

“За камати од членот 13 став 1 точка 4) од овој закон, се смета износот на каматите на делот од заеми примени од содружниците или акционерите – нерезиденти, кои непосредно учествуваат најмалку со 25% во вкупната основна главнина на друштвото, односно во вкупното гласачко право во друштвото, доколку на почетокот и на крајот од даночниот период (календарска година, односно делот од годината за кој даночниот обврзник работел) тие заеми го надминале трикратниот износ на учеството во капиталот или во гласачкото право на содружникот или акционерот.

За заеми на содружникот или акционерот од став 1 на овој член, се сметаат и заемите добиени од трети лица за кои што гарантира тој содружник или акционер, како и заемите од банки доколку се дадени во врска со депозитот на тој содружник или акционер во таа банка.

Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на примачот на позајмицата се одредува со примена на процентот на учество на содружникот или акционерот во капиталот или во гласачкото право на друштвото на почетокот и на крајот на даночен период, врз основа на состојбата на:

- 1) основната главнина намалена за неуплатениот дел;
- 2) резервите (освен ревалоризационите резерви) и
- 3) нераспределените добивки,

намалени за износот на евентуалните непокриени загуби, пресметан како просек од првиот и последниот ден во даночниот период во кој заемот се користи.

Како камати од членот 13 став 1 точка 4) од овој закон, не се сметаат каматите по заемите добиени од содружници или акционери на друштвото, кои се банки или други финансиски организации.“

Член 12

Членот 16 се менува и гласи:

“За утврдување на поврзаност помеѓу лицата во смисла на овој закон, соодветно се применуваат одредбите на Законот за трговски друштва.“

Член 13

Членот 17 се менува и гласи:

“Даночната основа формирана од непризнаените расходи за даночни цели, се намалува за износот на оданочените расходи за кои рокот на нивното признавање доспеал.

Намалувањето на даночната основа од став 1 на овој член се врши соодветно за износот на наплатените побарувања до висината на искажаниот приход, за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа според одредбите на член 12 од овој закон, соодветно на оданочениот износ“.

Член 14

Членот 17-а се менува и гласи:

“Доколку во постапката на утврдување на даночната основа согласно одредбите на член 10 и член 17 од овој закон се утврди дека износот на формираната даночна основа за даночниот период е помал од износот на намалувањето на истата за истиот даночен период, тогаш даночниот обврзник искажува даночна загуба.

Даночната загуба се пренесува на товар на даночната основа во наредните даночни периоди, но не подолго од пет години, започнувајќи по годината во која даночната загуба е искажана. Намалувањето се врши последователно почнувајќи од износот на најрано настанатите даночни загуби.

Намалувањето на даночната основа за износот на пренесените даночни загуби, се извршува по намалувањето на непризнаените расходи од годината на оданочувањето со износот на намалувањата на даночната основа за тековниот даночен период“.

Член 15

Членовите 17-б, 17-г, 18, 19, 20, 20-а, 21, 22, 23, 27-а и 27-б се бришат.

Член 16

Во членот 29-г ставот 2 се менува и гласи:

“Даночно ослободување или пониска стапка одредена во договорот со странска држава се применува на приход врз кој се применува задржување на данок ако исплатителот на приходот располага со пропишан образец заверен од надлежен даночен орган на странската држава и од Управата за јавни приходи, или одобрение за даночно ослободување издадено од Управата за јавни приходи.“

Член 17

По главата V-а се додава нова глава V-б и три нови члена 29-ѓ, 29-е и 29-ж, кои гласат:

“V-6. ПРЕОБРАЗБА, ЛИКВИДАЦИЈА И СТАТУСНИ ПРОМЕНИ

Член 29-ѓ

Ако даночниот обврзник изврши преобразба од еден во друг облик, а сметководствената вредност на имотот и обврските останат исти, преобразбата не влијае на оданочувањето.

Ако со преобразбата не се продолжи со истата сметководствена вредност заради извршената проценка на имотот и на обврските по објективна (фер) вредност и доколку ревалоризационите резерви се запишуваат во основната главнина на преобразеното друштво, тогаш таквото зголемување се смета за оданочива добивка согласно одредбите на член 9 став 5 на овој закон.

Член 29-е

Доколку даночниот обврзник се ликвидира, добивката или загубата се утврдува во периодот на ликвидација која е продолжение на последниот даночен период пред заклучувањето на постапката на ликвидација и пред распределбата на ликвидациониот остаток. Почетниот биланс на состојба за отварање на постапката за ликвидација треба да е ист со билансот на состојбата утврден на денот на отварањето на постапката за ликвидација. Завршниот биланс на состојба се составува по намирувањето на доверителите и пред распределувањето на ликвидационата маса, односно по завршувањето на постапката на впаричување на имотот.

Член 29-ж

Даночните обврзници кај кои настанала статусна промена (поделба, спојување и присоединување) до Управата за јавни приходи доставуваат годишна сметка и даночна пријава за периодот од почетокот на годината до датумот на настанување на статусната промена во Централниот регистар на Република Македонија, како и почетен биланс на состојба на новото друштвото кое продолжува со вршење на дејност.

Ако кај даночниот обврзник настане статусна промена се смета дека постои даночен континуитет доколку даночниот обврзник продолжува со дејноста кое нема влијание на оданочувањето.

Континуитетот во оданочувањето од став 2 на овој член постои само ако при преносот на друштвото што превзема не дојде до промена во проценката на вредноста на имотот и на обврските на друштвото што пренесува.

Континуитет во оданочување не постои доколку со зголемувањето на проценетата вредност на имотот и обврските над сметководствената вредност, се зголеми основната главнина на друштвото што превзема, согласно одредбите на член 9 став 5 на овој закон.“

Член 18

Членот 33 се брише.

Член 19

Во членот 36-б ставот 2 се брише.

Во ставот 3 кој станува став 2 бројот “2” се заменува со бројот “1”.

Ставот 4 станува став 3.

Член 20

Во членот 36-г, по ставот 3 се додава нов став 4 кој гласи:

“За правни лица резиденти на Република Македонија од став 3 на овој член, не се сметаат лицата основани во согласност со Законот за здруженија и фондации.”

Член 21

Во членот 37 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

“Даночниот обврзник кој остварува приходи во странство, доставува соодветен доказ за платениот или задржан данок од надлежниот даночен орган на странската држава.”

Член 22

Членот 38 се брише.

Член 23

Членот 38-б се менува и гласи:

“Трговските друштва класифицирани како мали и микро трговци и правните лица резиденти на Република Македонија кои што водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва и кои што според природата и обемот на дејноста се сметаат за трговци, согласно условите утврдени во член 38-в од овој закон, плаќаат годишен данок на вкупен приход.”

Член 24

Во член 38-в во ставот 1 во точката 2), по зборот “години” се додаваат зборовите: “вклучувајќи ја и годината за која се утврдува”.

Член 25

Во членот 38-г став 1 зборовите: “во претходната календарска година” се заменуваат со зборовите: “во годината за која се утврдува данокот”.

Во ставот 2, зборовите: “претходната календарска година” се заменуваат со зборовите: “годината за која се утврдува данокот”.

По став 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Даночната основа претставува вкупно остварениот приход за годината по сите основи.”

Член 26

Членот 38-д се менува и гласи:

“Регистрирање на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход

Трговските друштва кои данокот го плаќаат согласно со одредбите на член 38-

г од овој закон, Управата за јавни приходи ги евидентира во регистар на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход.

Управата за јавни приходи, регистрирањето го врши врз основа на податоците за искажаниот вкупен приход во Билансот на успех кон годишните сметки за последните три години.“

Член 27

Членот 38-ѓ се менува и гласи:

“Бришење од регистарот

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон, ако Управата за јавни приходи при прегледот на годишните сметки и работните книги на трговското друштво утврди дека истото не ги исполнило условите од членот 38-в на овој закон, односно доколку просечниот остварен вкупен приход во последните три години, вклучувајќи ја и годината за која се утврдува данокот е за повеќе од 10% поголем од максимално утврдениот.

Во случаите од ставот 1 на овој член трговското друштво е должно да плати данок на добивка, а платениот данок на вкупен приход ќе се смета како аконтација на данокот на добивка.

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон ако Управата за јавни приходи утврди дека се работи за поврзани лица коишто остваруваат значаен меѓусебен промет, по цени кои се разликуваат од цените коишто се воспоставени со неповрзани субјекти, со цел да се постигне намалено плаќање на данокот на добивка.

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон ако Управата за јавни приходи утврди дека трговското друштво превзема обврски и искажува расходи поврзани со работењето на со него поврзаното лице.“

Член 28

Членот 38-е се брише.

Член 29

Членот 39-а се менува и гласи:

“Даночниот обврзник е должен утврдувањето и плаќањето на данокот на добивка да го врши врз основа на образец - “ДБ – даночен биланс за оданочување на непризнаени расходи“ што се доставува до Управата за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно со Законот за трговските друштва и прописите за сметководство.

Даночниот обврзник кој што врши распределби од добивката, согласно одредбите на член 9 на овој закон, утврдувањето и плаќањето на данокот го врши врз основа на образецот “ДД-ИД – Пресметка на данок на добивка на исплатени дивиденди и други исплати од добивката“ кој се доставува до Управата за јавни приходи најдоцна до денот на исплатата.

Субјектите од 38-б на овој закон, годишниот данок на вкупен приход го утврдуваат на образец “ДБ-ВП – Годишен данок на вкупен приход“ кој се доставува

до Управата за јавни приходи до 31 мај во годината што следи по годината за која се врши оданочувањето, а плаќањето на данокот се врши најдоцна во рок од 30 дена по рокот за доставување на образецот.“

Член 30

Во членот 40 став 1 по зборот “добивка“ се додаваат зборовите: “на непризнаени расходи во даночниот биланс (образец ДБ – даночен биланс за оданочување на непризнаени расходи)“.

Ставот 3 се брише.

Член 31

Во членот 41 став 1 по зборот “аконтација“ се додаваат зборовите: “според член 40 на овој закон“, а по зборот “добивка“ се додаваат зборовите: “согласно член 39-а став 1 на овој закон“.

Во ставот 3 бројот “30“ се заменува со бројот “60“.

Член 32

Во главата IX, зборовите “КАЗНЕНИ И“ се бришат.

Член 33

Членот 44-а се брише.

Член 34

Во членот 45, ставот (1) се менува и гласи:

„Глоба во висина до десеткратен износ од помалку уплатениот данок на добивка на непризнаените расходи, односно на извршените исплати на дивиденди и други исплати од добивката, ќе му се изрече на обврзникот на данокот на добивка за сторен прекршок доколку за целите на утврдување на даночната основа и даночните олеснувања на образецот за пресметка на данокот наведе неточни податоци поради кои дошло до утврдување на помала даночна основа.“

По ставот (2) се додава нов став (3) кој гласи:

„За прекршокот од став 1 на овој закон, покрај глобата на сторителот на прекршокот ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три до 30 дена, а на одговорното лице кај правното лице забрана на вршење на професија, дејност или должност во траење од три до 15 дена.“

Член 35

Членовите 45-а и 45-б се бришат.

Член 36

Членот 46 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник-правно лице, ако:

- 1) неточно го искаже вкупниот приход (член 38-г став 1);
- 2) не го плати утврдениот данок на вкупен приход во пропишаниот рок (член 39-а став 3);
- 3) во односите со поврзаните субјекти превзема дејствија заради намалено плаќање на данок (член 38-ѓ ставови 3 и 4);
- 4) во пропишаниот рок не ја плаќа месечната аконтација и конечната обврска на данокот на добивка на непризнаени расходи и износот на данокот содржан во исплатената дивиденда или друга распределба од добивката (член 39-а ставови 1 и 2 и член 40) и
- 5) во пропишаниот рок не ја плати разликата меѓу платената аконтација и вистинската обврска на пресметаниот данок на добивка (член 41 став 1).

За прекршоците од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.“

Член 37

Членот 47 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник-правно лице исплатувач на приходи, ако при исплатата на приходот не го задржи и не го уплати данокот на соодветната уплатна сметка (член 29-а став 1).

За прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице кај правното лице и на физичко лице-исплатувач ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.“

Член 38

Членот 47-а се брише.

Член 39

Членот 48 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник-правно лице ако во пропишаниот рок не и поднесе на Управата за јавни приходи пресметка на пропишаниот образец (член 39-а).

За прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице кај правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.“

Член 40

Одредбите од член 14 од овој закон ќе се применуваат и на даночните загуби утврдени во даночниот биланс (образец ДБ – даночен биланс за оданочување на непризнаени расходи) составен за 2009 и 2010 година, до висината на оданочениот износ.

Член 41

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Со овој Предлог Закон се дефинира даночната основа која се состои од: 1) фискалната основа која ја сочинуваат непризнаените расходи за даночни цели и 2) финансискиот резултат - сметководствената бруто добивка, која по покривање на загубите од работењето во изминатите даночни периоди, се оданочува во годината на нејзината распределба за исплати во вид на дивиденди и други распределби од добивката.

Во однос на оданочувањето на распределбите од добивката во вид на дивиденди и други исплати, предложените измени и дополнувања во овој закон, се во насока на допрецизирање на одделните категории како што се: исплатена дивиденда, аванс на дивиденда, други исплати од добивката на даночниот обврзник, особено во делот на исплатениот остаток од стечајната и ликвидационата маса на друштвото кон содружниците или акционерите над износот на основната главнина на друштвото, исплатите кон содружниците или акционерите во случаите на нивно истапување од друштвото под услов да се врши намалување на основната главнина.

Во контекст на претходно наведеното за други исплати од добивката се сметаат и зголемувањата на основната главнина на друштвото што превзема, во услови на преобразба и настанување на статусни промени (спојување, присоединување, поделба) предизвикани од повторната проценка на деловниот имот на пренесените друштва како и распределбите од добивката кон сопствениците, менаџментот и вработените лица, врз основа на одлука на друштвото.

Со предложените измени на законот, се врши доуредувањето на категориите на трошоци кои подлежат на оданочување, а претставуваат нефункционални расходи, односно лични користи за содружниците или акционерите, менаџментот и вработените лица, како што се: скриените исплати од добивката како што се различните видови на давања во корист на менаџментот и вработените на друштвото кои не се резултат на деловното работење на правното лице.

Имено, со законот се отстрануваат усогласувањата во однос на фискалната основа за оданочување кои не се директно или индиректно поврзани со тенденцијата на намалувањето на финансискиот резултат, уште пред истиот да биде распределен на содружниците или акционерите во друштвото, менаџментот и на вработените.

Усогласувањата по однос на применетите методи на амортизација и висината на амортизацијата во зависност од утврдениот период на користење на средствата (амортизациони стапки), резервирањата на трошоците по однос на планирани идни загуби, системот на вреднување на залихите и методот на искажување на трошокот поврзан со применетиот модел на искажување на залихите, моментот на признавањето на платите и другите лични примања од работниот однос (во

моментот на пресметувањето во однос на периодот на исплатата), се категории кои влијаат на временската разлика (пресметковни категории) на нивното настанување во однос на нивното признавање како такви. Овие категории, немаат скоро никакво влијание во однос на намалувањето на капиталот и на средствата на друштвото, гледано во пошироката временска рамка. Истите ќе имаа влијание доколку се оданочуваше финасискиот резултат-остварената бруто добивка (поранешниот концепт на законот за данокот на добивка), а не распределбата на добивката за исплати во вид на дивиденди и други распределби од добивката (сегашниот концепт на законот за данокот на добивка).

Со цел да се придонесе кон заживувањето и натамошниот развој на третиот пензиски столб во Република Македонија како и да се стимулираат работодавачите да организираат и финансираат пензиска шема, односно да уплаќаат дополнителни придонеси за своите вработени, со законот се предлага трошоците по основ на уплатените доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд кои не го надминуваат износот од четири просечни месечни бруто плати на годишно ниво по вработен, да претсавуваат признат расход за даночни цели.

Со овој предлог закон, се врши и детално опишување на расходите и помалку искажаните приходи кај поврзаните субјекти, особено во делот на каматите по основ на заемите добиени од содружниците или акционерите посредно или непосредно поврзани со правното лице.

Со овој закон се дефинира и опфатот на трговските друштва кои плаќаат годишен данок на вкупен приход по однос на оние трговски друштва класифицирани како мали и микро трговци и се врши проширување на примената на овој систем на оданочување и на правните лица резиденти на Република Македонија кои што водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва, а кои што според природата и обемот на дејноста се сметаат за трговци. Исто така се врши поедноставување на системот на оданочување на овие трговски друштва, преку воведување на самооданочување, на тој начин што утврдувањето на данокот се врши од страна на самите даночни обврзници со поднесување на даночна пријава, односно не е потребно утврдување на износот на данокот со решение од страна на Управата за јавни приходи.

Во однос на процедурите за регистрирање на даночните обврзници за плаќање на годишен данок на вкупен приход наместо досегашното решение за поднесување на посебно барање за регистрирање од страна на даночниот обврзник, постапката за регистрација се поедноставува, на тој начин што регистрирањето го врши Управата за јавни приходи врз основа на податоците за искажаниот вкупен приход во Билансот на успех кон годишните сметки за последните три години.

Во делот на дерегистрацијата на даночните обврзници од режимот за плаќање годишниот данок на вкупен приход, а со цел да се одбегнат честите флукутации на овие даночни обврзници од еден во друг режим на оданочување, се предлага измена на ставот 1 на членот 38-ѓ од законот, врз основа на кој се бара отстапувањето на поголемиот вкупен приход во висина од 10% од максимално утврдениот вкупен приход на годишно ниво од 3 000 000 денари (односно 3 300 000 денари) да се утврдува како годишен просек од последните три години на работењето вклучувајќи ја и годината за која се утврдува данокот. Интенцијата на

оваа измена е да истапат од овој режим само оние друштва кои постигнале одреден степен на раст и кои во подолг период, во континуитет ќе остварат поголем приход од утврдениот.

Со овој закон исто така се допрецизираат постојните одредби од законот кои што ги дефинираат условите за делување и постоење на постојана деловна единица на територијата на Република Македонија.

Исто така со предложените измени на законот се предвидува категоризација на постојните прекршочни одредби како и намалување на дел од глобите кои се пропишуваат за сторителите на прекршочните дела согласно со насоките на Владата на Република Македонија за унапредување на сегментот на казаната политика и барањата на бизнис заедницата во земјата.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ ОДНОСНО ДОПОЛНУВААТ

Член 5

Обврзник на данокот на добивка е и правно лице кое не е резидент на Република Македонија за добивката што ја остварува од вршење на дејност на територијата на Републиката.

Обврзник во смисла на став 1 од овој член е и организациона единица која остварува добивка од вршење на дејност на територијата на Републиката.

Член 5-а

За целите на овој закон, постојана деловна единица на странско лице е постојано место на активност преку кое или во кое се врши, целосно или делумно, било која стопанска дејност на странско правно лице во Република Македонија, директно или преку зависен агент.

Постојаната деловна единица вклучува место на управување, филијала, канцеларија, фабрика, работилница, рудник, извори на нафта или гас, каменолом или друго место на искористување на природните ресурси.

Градежен локалитет, проект за изградба, монтажа или инсталација или супервизорски активности и вршењето на услуги во врска со нив, кои траат подолго од 6 месеци, се смета за постојана деловна единица од денот на почетокот на активностите вклучувајќи ги и подготвителните работи.

За постојана деловна единица исто така се смета извршувањето на услуги, вклучително и консалтинг услуги, но само доколку ваквите активности траат подолго од 90 дена во кој било дванаесетмесечен период.

По исклучок на ставовите 1 и 2 на овој член, странско правно лице се смета дека има постојана деловна единица во Република Македонија во поглед на активностите кои едно лице, кое не е агент со независен статус, ги извршува во име на странското правно лице доколку лицето делува во Република Македонија во име на странското правно лице и доколку се применува било кое од следново:

а) лицето е овластено, и редовно го спроведува во Република Македонија овластувањето да склучува договори во име на странското правно лице, освен ако активностите се ограничени на наведените во точките од а) до г) од став 6 на овој член; или

б) лицето редовно одржува во Република Македонија залиха на производи или добра од кои лицето редовно испорачува производи или добра во име на странското правно лице.

По исклучок на ставовите 1, 2, 3 и 4 на овој член, постојаната деловна единица не го вклучува следново:

а) користење на кој било објект од страна на едно лице единствено за цели на складирање или изложување производи или добра кои му припаѓаат на тоа лице;

б) одржување на залиха на производи или добра кои му припаѓаат на лицето единствено за цели на складирање или изложување;

в) одржување на залиха на производи или добра кои му припаѓаат на лице

единствено за цели на преработка од страна на друго лице;

г) продажба на производи или добра кои му припаѓаат на лице, кои биле изложени за време на привремен или повремен саем или изложба доколку производите или добрата се продадат не подоцна од еден месец по завршувањето на саемот или изложбата;

д) одржувањето на постојано место на активност единствено за целите на купување производи или добра или собирање информации за лицето;

ѓ) одржувањето на постојано место на активност само за целите на извршување на која било активност за лицето од подготвителна или помошна природа;

е) одржувањето на постојано место на активност единствено за каква било комбинација на активности спомнати во деловите а) до ѓ), под услов целата активност извршувана на такво постојано место да биде од подготвителна или помошна природа.

Странско правно лице не се смета дека има постојана деловна единица во Република Македонија само поради тоа што извршува стопанска дејност во Република Македонија преку брокер, општ агент или кој било друг агент со независен статус под услов активноста да биде редовна стопанска дејност на агентот.

Странско правно лице не се смета дека има постојана деловна единица во Република Македонија само поради тоа што контролира или е контролирано од страна на домашно правно лице или лице кое извршува стопанска дејност во Република Македонија, без разлика дали преку постојана деловна единица или на друг начин.

Член 8

Основа за пресметување на данокот од добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс.

Добивката претставува разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени согласно со прописите за сметководството и сметководствените стандарди, освен приходите и расходите за кои со овој закон е пропишан друг начин на утврдување.

Член 9

Вредноста на залихите на недовршеното производство, полупроизводите и готовите производи се проценуваат најмногу по полната цена на чинење во согласност со прописите за сметководството и сметководствените стандарди.

Вредноста на залихите утврдена според став 1 на овој член не може да биде поголема од продажната вредност на денот на утврдување на основата за оданочување.

Член 10

Под расходи што се признаваат како одбитни ставки за да се утврди добивката за оданочување се подразбираат само расходите што се направени за вршење на дејноста.

Расходите се признаваат во висина утврдена со билансот на успехот, во согласност со прописите за сметководство, сметководствените стандарди и според одредбите на овој закон.

Член 11

Пресметката на трошоците на материјалите и набавната вредност на продадената трговска стока се врши со примена на методот на просечни цени.

Ако се користат други методи за водење на вредноста на залихите, трошоците на материјалите, односно набавната вредност на продадената стока, во даночниот биланс се искажуваат во корегирани износи кои би произлегле од примената на методот од став 1 на овој член.

Кога потрошокот на материјалите и набавната вредност на продадените трговски стоки се евидентира по метод на плански, односно продажни цени, може да се смета како да е применет метод на просечни цени, доколку планската вредност на потрошените материјали и продажната вредност на продадените трговски стоки се корегираат за сразмерниот дел на отстапувањето.

Просечните набавни цени на потрошените материјали и набавната вредност на продадената трговска стока се утврдуваат за делот на продадените производи.

Член 12

Деловните расходи што настануваат од испораки на стоки, материјали и услуги меѓу поврзани правни лица и физички лица се утврдуваат според цените што би се оствариле на домашниот пазар или компаративниот странски пазар, кога не би се работело за однос со поврзани лица.

Лице поврзано со обврзникот се смета она правно лице или физичко лице во чии односи со обврзникот се јавува можност за контрола или значително влијание врз деловните одлуки.

Можност за контрола постои во случај на поседување на повеќе од половина или поединечно најголемиот дел од акциите или уделот.

Се смета дека постои значително влијание врз деловните одлуки ако се јавуваат големи заемни купопродажби, технолошка зависност или ако на друг начин е воспоставена контрола над управувањето, или ако едно лице поседува најмалку 20% од уделите на друштвото.

Член 13

Сите трансакции што даночниот обврзник ги имал со поврзани лица посебно се искажуваат во даночниот биланс, заедно со трансферните цени по кои се реализирани трансакциите.

Разликата меѓу пазарната цена и трансферната цена се вклучува во даночната основа.

Член 14

На товар на деловните расходи за периодот за кој се утврдува добивката во целина како одбитна ставка се признаваат:

- 1) пресметаните и исплатени плати, надоместоци на плата од работен однос

за соодветниот даночен период;

2) трошоците за организирана исхрана и превоз до и од работа на вработените до висината утврдена со закон;

3) исплатените надоместоци на трошоците од работен однос за: службено патување (освен користењето на приватен автомобил), теренски додаток или одвоен живот, во висина на најнискиот износ утврден со Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија и прописите за органите на државната управа;

4) исплатените надоместоци за помош во случај на смрт на вработениот и на член на семејството, до пропишаниот износ со Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија и прописите за органите на државната управа;

5) исплатените надоместоци за помош за претрпени штети од елементарни непогоди во висина на најнискиот износ утврден со Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија;

6) исплатените надоместоци во вид на отпремнина која се дава при заминување во пензија, во висина на најнискиот износ утврден со Општиот колективен договор за стопанството во Република Македонија и прописите за органите на државната управа;

7) исплатениот еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање на работниците, во висина утврдена со закон;

8) исплатените надоместоци за регрес за годишен одмор во висина од 40% од просечната месечна плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеца и објавена од Државниот завод за статистика;

9) исплатените надоместоци за јубилејни награди за најмалку десет години работа кај ист работодавач, во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеца и објавена од Државниот завод за статистика;

10) исплатените надоместоци за непрекинато боледување подолго од шест месеца поради повреда на работа или професионално заболување во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија, исплатена во последните три месеца и објавена од Државниот завод за статистика;

11) исплатените надоместоци за трошоци при селидби за потребите на работодавачот, во висина на стварните направени трошоци и

12) надоместоците за користење на сопствено возило за службени цели се признаваат како расход во даночниот биланс во висина од 30% од исплатениот износ.

Износот на исплатите на вработените и исплатите на членови на органите на управување, по основ на деловна успешност на работодавачот, се признаваат како трошоци во даночниот биланс доколку се пресметани од делот на годишната добивка што останува по намалување на остварената добивка за износот на вкупните загуби пренесени од претходните години и за износите што се идвојуваат за законски и статутарни резерви.

Личните надоместоци на членовите на управниот и надзорниот одбор се признаваат како расходи во даночниот биланс во висина од 50% од исплатениот

износ.

Член 14-а

Надоместоците за лицата волонтери и за лицата кои се ангажирани за вршење на јавни работи утврдени со закон, се признаваат како расход во висина на исплатениот износ.

Член 15

Амортизацијата на нематеријалните и на материјалните средства се признава како расход во даночниот биланс до износот пресметан на набавната вредност на средствата со примена на амортизационите стапки утврдени со Номенклатурата на средствата за амортизација.

Еднаш одбраниот метод на амортизација се применува до конечната амортизација на основицата на поединечното средство или група на средства.

Еднаш амортизираните средства или група на средства не можат повторно да се вклучат во пресметка на амортизација при утврдување на основата за оданочување.

Преостанатата сегашна вредност на средствата кои не можат понатаму да се користат можат да се амортизираат во целина независно од пропишаниот век на траење. Таквата амортизација за во целина да влезе како расход при утврдување на основата за оданочување потребна е согласност од органот за јавни приходи, по поднесено писмено барање најдоцна до 31 јануари наредната година, по годината за која барањето се поднесува.

Владата на Република Македонија ја пропишува Номенклатурата на средствата за амортизација и годишните амортизациони стапки, како и начинот на пресметување на амортизацијата, односно отписот на вредноста на нематеријалните и материјалните средства.

Член 16

Кога со примена на функционалниот метод на амортизација, вкупната амортизација на обврзникот се зголемува за повеќе од 10% од амортизацијата пресметана со пропорционална метода, за пресметка на амортизацијата по функционалната метода, потребна е согласност од органот за јавни приходи, по поднесено писмено барање најдоцна до 31 јануари наредната година, по годината за која барањето се поднесува.

Член 17

Трошоците по основа на камати на кредити кои се користени исклучиво за вршење на дејноста на обврзникот, се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

По исклучок од став 1 на овој член трошоците за камати на кредити кои се користени за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и примената уметност и други украсни предмети за опремување на административните простории, не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Ако постои кредитен однос меѓу поврзани лица трошоците на каматите се

признаваат до износот на каматите по кои можело да се земе соодветен кредит во пресметковниот период од комерцијалните банки.

Доколку заемите добиени од акционерите или содружниците кои поседуваат најмалку 25% во капиталот на друштвото кое не е банка или финансиска организација, го надминуваат трикратно износот на уделот на тој акционер или член на друштвото во даночниот период, каматите исплатени од таквите заеми не се признаваат како расход за даночни цели.

Како заеми во смисла на ставот 4 од овој член се сметаат и заемите од трети лица кои се гарантирани од акционерот или содружникот.

Износот на уделот на акционерот или содружникот во капиталот на корисникот на кредитот се определува за даночниот период како просек од уплатениот капитал, задржаната добивка и резервите.

Член 17-а

Трошоците за истражување и развој направени во рамките на сопствени истражувачко - развојни центри или преку самостојни научно истражувачки институции, се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 17-б

Премиите платени за осигурување на деловниот имот и сите задолжителни видови на неживотно осигурување утврдени со закон, се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 17-г

Данокот на имот, таксите и другите платени јавни давачки кои не зависат од резултатот на работењето, освен даноците по задршка, се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 18

Парични казни и даночни казни, пенали, казнени камати за ненавремена уплата на јавните давачки на обврзникот и трошоци за присилна наплата не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 19

За членовите на управниот одбор или за акционерите, трошоците за користење на патнички возила, за храна и пијалаци, за подароци, за набавка на движен и недвижен имот, не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 20

Трошоците за економска пропаганда во функција на унапредување на дејноста на даночниот обврзник, се признаваат како расход во даночниот биланс, во висина на стварно направените, врз основа на приложена документација.

Издатоците за донации се признаваат како расход во даночниот биланс во висина од 5% од вкупниот приход, а издатоците за спонзорства во висина од 3% од

вкупниот приход, согласно со начинот, условите и постапката утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности.

Трошоците за репрезентација на даночниот обврзник (гоштевања, подароци, одмор, рекреација и разонода), не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 20-а

Побарувањата и финансиските вложувања што не можат да се наплатат и кои се отпишуваат по пат на исправка на вредноста, не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс, освен ненаплатените побарувања и финансиски вложувања кои се отпишуваат по основ на правосилна судска одлука, како и пријавените ненаплатени побарувања и финансиски вложувања од субјектите во стечај и ликвидација.

Член 21

Во даночниот биланс како расходи не се признаваат вкалкулираните долгорочни резервирања на материјалните и нематеријалните трошоци освен оние резервирања чија обврска е пропишана со Законот за шумите.

Член 22

Исплатите по основа на стипендии не се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Несубвенционираниот расходи за обука на вработените која е специфична за работното место и за часови за учење на странски јазик се признаваат на товар на расходите во даночниот биланс.

Член 23

На обврзникот - банка и штедилница даночната основа му се намалува за издвојувањата во посебната резерва за обезбедување од потенцијалните загуби.

На обврзникот - друштво за осигурување и реосигурување на имоти и лица, даночната основа му се намалува за издвојувањата во посебната резерва за осигурувањето и други ризици.

Издвојувањата во резерви, од став 2 на овој член, може да изнесуваат најмногу до 75% од извршените резервирања за оваа намена.

Член 27-а

Приходите што се остварени по основ на средства кои се строго наменски за одвивање на дејноста кај правното лице - даночен обврзник (буџети, фондови) не влегуваат во даночната основа за пресметување на данокот на добивка.

Како средства што се строго наменски за одвивање на дејноста се сметаат и средствата од посебните сметки, средствата добиени по основ на донации со наменски карактер, членарина и други средства кои не се наменети за вршење на дејност и чија единствена функција е само прибирање и распоредување за одредена намена.

За користење на средствата по овој основ, потребно е даночниот обврзник да

донесе одлука за користење на строго наменски средства, финансиски план и програма за начинот, постапката и роковите на трошење на строго наменските средства.

Член 27-б

Даночната основа се намалува за износот на:

- исплатите од членовите 14 и 14-а од овој закон, за кои во изминатиот период е извршено зголемување на даночната основа,
- износот на наплатените отпишани побарувања и финансиски вложувања од член 20-а од овој закон, за кои во изминатиот период е извршено зголемување на даночната основа, а за кои е донесена правосилна судска одлука или кои се пријавени како побарување во стечајната постапка,
- износот на укинатите резервирања од член 21 од овој закон, за кои во претходниот даночен период е зголемена даночната основа,
- износот на делот на амортизацијата за кој во претходниот даночен период е извршено зголемување на даночната основа и
- по други основи за кои во изминатиот период е извршено зголемување на даночната основа.

Член 29-г

Доколку примателот на приход врз кој се применува задржување на данок е резидент на странска држава која има договор со Република Македонија за одбегнување на двојното оданочување во однос на даноците на доход и капитал, тогаш за целите од член 29-в на овој закон, даночната стапка која е утврдена за тој приход не смее да ја надмине даночната стапка која се применува за приходот одредена во договорот.

Даночно ослободување или пониска стапка одредена во договорот со странска држава се применува на приход врз кој се применува задржување на данок само ако примателот на приход му обезбеди на субјектот што го уплаќа приходот потврда за резидент издадена од даночниот орган на странската држава.

Член 33

На даночниот обврзник, кај кој се вложени средства од странски лица му се намалува пресметаниот данок сразмерно на учеството на странскиот капитал, под услов учеството на странскиот капитал да изнесува најмалку 20% во вкупно вложениот заеднички траен капитал.

Под вложени средства од странски лица, од став 1 на овој член, во смисла на овој закон, се смета и откупот на акции од страна на странското лице.

Ослободувањето од данокот од став 1 и 2 на овој член се однесува и за даночните обврзници кои се основани целосно со странски капитал.

Ослободувањето од став 1 и 2 на овој член не се однесува за даночните обврзници кои настанале со спојување, односно со поделба.

Ослободувањето на данокот од став 1 на овој член се однесува само за периодот од првите три години, почнувајќи од годината во која се остварува добивката, под услов обврзникот кој го користел ослободувањето да работи

најмалку уште три години по истекот на последната година во која го користел правото на даночното ослободување.

Доколку даночниот обврзник престане со работењето пред рокот од шест години, утврден во став 5 од овој член, го губи правото на ослободување по оваа основа и е должен да го плати данокот во износ зголемен со камата пропишана за даноците што не се платени во пропишаниот рок.

Правото од став 1 на овој член обврзникот го остварува со одобрение од органот за јавни приходи по поднесено писмено барање, до 31 јануари наредната година, по годината за која барањето се поднесува.

Член 36-б

На обврзникот кој е должен, согласно со членот 2 од Законот за регистрирање на готовинските плаќања, да воведe и да користи одобрен систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, му се намалува пресметаниот данок за набавени до десет фискални апарати, во висина на нивната вредност.

Даночното ослободување од ставот 1 на овој член обврзникот може да го користи од денот на воведувањето во употреба на одобраниот систем на опрема за регистрирање на готовинските плаќања, од првиот нареден месец во тековната година преку намалување на месечната аконтација на данокот, до крајот на годината, сразмерно на вложените средства.

Доколку обврзникот даночното ослободување од ставот 2 на овој член не го искористи до крајот на тековната година, има право да го пренесе во наредниот период.

Правото од став 1 на овој член обврзникот го остварува со одобрение од органот за јавни приходи по поднесено писмено барање, до 31 јануари наредната година, по годината за која барањето се поднесува.

Член 36-г

Даночниот обврзник се ослободува од обврската за плаќање данок на нераспределена добивка остварена за тековната година.

Под нераспределена добивка се подразбира разликата меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник во износи утврдени со сметководствените прописи и сметководствените стандарди намалени за платениот данок утврден во даночниот биланс.

Износот којшто се распределува во вид на дивиденди и други распределби од добивката, било да е во паричен или непаричен облик, се оданочува во моментот на нивната исплата, освен дивидендите коишто даночниот обврзник ги исплатува на правни лица резиденти на Република Македонија.

Член 37

На обврзникот - резидент на Републиката кој на добивката што е остварена со работа во странство платил данок во друга држава му се намалува пресметаниот данок во земјата за износот на данокот на добивка платен во странство, а најмногу до износ на данокот што би се добил со примена на даночната стапка од член 28 на овој закон.

Член 38

Матичното правно лице - резидент на Републиката има право на намалување на пресметаниот данок во земјата за износот на данокот што го платила нејзината подружница во друга држава, на добивката што е вклучена во приходите на матичното правно лице.

Право на намалување на данокот од став 1 на овој член има матичното правно лице кое непрекинато во периодот од најмалку една година, пред поднесувањето на билансот, држело 25% или повеќе акции односно учество во нерезидентната подружница, што се докажува со соодветна документација и со нејзиниот биланс на успехот и даночниот биланс.

Член 38-б

Општа одредба

Трговските друштва од членот 38-в на овој закон плаќаат годишен данок на вкупен приход во согласност со одредбите од оваа глава, наместо да плаќаат данок на добивка.

Член 38-в

Трговски друштва кои плаќаат годишен данок на вкупен приход

Трговските друштва пресметуваат и плаќаат годишен данок на вкупен приход под услов:

- 1) да извршуваат стопанска дејност, освен банкарска, финансиска, осигурителна и дејност од областа на игрите на среќа и забавните игри и
- 2) вкупниот приход остварен во последните три години од кој било извор да не надминува износ од 3.000.000 денари на годишно ниво.

Член 38-г

Пресметување на годишен данок на вкупен приход

Годишниот данок на вкупен приход се пресметува врз основа на остварениот вкупен приход по сите основи, во претходната календарска година.

Данокот на вкупен приход се пресметува во висина од 1% од износот на остварениот вкупен приход искажан во Билансот на успех во Годишната сметка за претходната календарска година.

Член 38-д

Регистрирање на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход

Управата за јавни приходи, трговските друштва кои данокот го плаќаат во согласност со одредбите на членот 38-г од овој закон ги евидентира во регистар на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход.

Регистрирањето го врши Управата за јавни приходи врз основа на поднесено барање на образец РДО-ВП.

Барањето од ставот 2 на овој член се доставува до Управата за јавни приходи-Регионална дирекција кон која трговското друштво припаѓа, најдоцна до крајот на февруари во годината што следи по годината за којашто данокот на вкупен приход се утврдува.

Управата за јавни приходи на трговското друштво му издава решение за износот на утврдениот данок на вкупен приход најдоцна до 30 јуни во годината што следи по годината за која данокот се утврдува.

Трговските друштва се должни данокот да го платат во рок од 30 дена по добивањето на решението.

Министерот за финансии ја пропишува формата и содржината на образецот РДО-ВП.

Член 38-ѓ

Бришење од регистарот

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон, ако:

1) Управата за јавни приходи при прегледот на годишните сметки и работните книги на трговското друштво утврди дека истото не ги исполнило условите од членот 38-в на овој закон, односно доколку остварениот вкупен приход од претходната година е за повеќе од 10% поголем од максимално утврдениот.

Во случај од ставот 1 точка 1 на овој член трговското друштво е должно да плати данок на добивка во износот на остварената добивка, на начин утврден со одредбите од овој закон, а платениот данок на вкупен приход ќе се смета како аконтација на данокот на добивка;

2) Управата за јавни приходи утврди дека се работи за поврзани субјекти коишто остваруваат значаен меѓусебен промет, по цени кои се разликуваат од цените коишто се воспоставени со независни субјекти, со цел да се постигне намалено плаќање на данокот од овој закон и

3) Управата за јавни приходи утврди дека трговското друштво превзема обврски и искажува расходи поврзани со работењето на со него поврзаното лице.

Член 38-е

Водење на сметководствена евиденција и употреба на фискална апаратура

Трговските друштва кои плаќаат годишен данок на вкупен приход водат поедноставена сметководствена евиденција пропишана со закон.

Трговските друштва кои плаќаат годишен данок на вкупен приход и кои вршат промет на добра или услуги во готово, се должни да го евидентираат прометот преку одобрен фискален систем на опрема за регистрирање на готовински плаќања.

Член 39-а

Даночниот обврзник е должен утврдувањето и плаќањето на данокот на добивка да го врши врз основа на образец-даночен биланс што се доставува до органот за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно со Законот за трговски друштва и прописите за сметководство.

Член 40

Месечните аконтации на данокот на добивка се утврдуваат во износ од една дванаестина од утврдениот данок во даночниот биланс за претходната година зголемени за процентот на кумулативниот пораст на цените на мало во Републиката од претходниот период од годината односно до 31 јануари наредната година, во однос на просечните цени на мало во претходната година.

Месечните аконтации се плаќаат во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

Данокот по основ на исплата на дивиденди и други распределби од добивката обврзникот го утврдува на образец Пресметка на данок на исплатена дивиденда или друга распределба од добивката, чија содржина ја пропишува министерот за финансии во прописот од членот 49 на овој закон.

Член 41

Разликата меѓу уплатената аконтација и вистинската обврска на пресметаниот данок на добивка, обврзникот е должен да ја уплати во рок од 30 дена од денот на истекот на рокот за предавање на годишната сметка.

Ако обврзникот на данокот во вид на аконтација платил поголем износ на данок од износот што бил должен да го плати, може од органот за јавни приходи да бара враќање на повеќе платениот износ.

Органот за јавни приходи е должен повеќе платениот данок на добивка да му го врати на обврзникот на негово барање, во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на барањето за враќање.

Ако обврзникот на данокот на добивка не бара враќање на повеќе уплатениот данок, повеќе платениот износ ќе се смета како аконтација за наредниот период.

Член 44-а

Одговорното лице во правното лице кое дава неточни податоци за висината на даночната основа, или не поднесе образец-даночен биланс и годишна сметка за утврдување и плаќање на данок на добивка со цел да се стекне со поголема имотна корист или вредност за себе или некој друг, ќе се казни за кривично дело со казна затвор од шест месеца до пет години и со парична казна.

Ако износот на обврската од ставот 1 на овој член е значителен, сторителот ќе се казни со затвор од најмалку четири години и со парична казна.

Ако делото од ставот 1 на овој член го стори правно лице ќе се казни со парична казна.

Член 45

На обврзникот на данокот на добивка ќе му се изрече глоба за сторен прекршок до десеткратен износ од помалку уплатениот данок на добивка кој за утврдената даночна основа и даночните олеснувања на образецот за пресметка на данокот наведе неточни податоци поради кои дошло до утврдување на помала даночна основа.

За прекршок од ставот 1 на овој член на одговорното лице на обврзникот на данокот на добивка ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 45-а

На обврзникот на данокот правно лице-исплатувач на приходи ќе му се изрече глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност, ако при исплатата на приходот не го задржи и не го уплати данокот на соодветната уплатна сметка (член 29-а став 1).

За прекршокот од ставот 1 на овој член на одговорното лице кај правното лице и на физичко лице-исплатувач ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 45-б

На обврзникот на данокот - правно лице ќе му се изрече глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност, ако:

- 1) неточно го искаже вкупниот приход (член 38-г став 1);
- 2) не го плати утврдениот данок во пропишаниот рок (член 38-д став 5) и
- 3) во односите со поврзаните субјекти превзема дејствија заради намалено плаќање на данок (член 38-ѓ точки 2 и 3).

За прекршоците од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 46

На обврзникот на данокот-правно лице ќе му се изрече глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност, кое во пропишаниот рок не му поднесе на органот за јавни приходи пресметка на пропишаниот образец (членови 39-а и 40).

За прекршок од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 47

На обврзникот на данокот - правно лице ќе му се изрече глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност, кое во пропишаниот рок не ја плаќа месечната аконтација на данокот на добивка и износот на данокот содржан во исплатената дивиденда или друга распределба од добивката (член 40).

За прекршок од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 47-а

На обврзникот на данокот - правно лице ќе му се изрече глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност, кое во пропишаниот рок не ја плати разликата меѓу платената аконтација и вистинската обврска на пресметаниот данок на добивка (член 41 став1).

За прекршок од ставот 1 на овој член на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност.

Член 48

За прекршок од член 45 став 1 на овој закон, покрај глобата на сторителот на прекршокот ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од шест месеца до две години, а на одговорното лице кај правното лице забрана на вршење на професија, дејност или должност во траење од една до три години.